

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИРОНІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ
ІМЕНІ В.М. РЕМЕСЛА

СЕЛЕКЦІЯ, ГЕНЕТИКА І ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОШУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

**Збірник тез
Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених
(24 квітня 2015 р.)**

**Миронівка
2015**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИРОНІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ ІМЕНІ В.М. РЕМЕСЛА**

**СЕЛЕКЦІЯ, ГЕНЕТИКА І ТЕХНОЛОГІЇ
ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
КУЛЬТУР**

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених
(24 квітня 2015 р.)

Миронівка

2015

**НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ АГРАРНЫХ НАУК УКРАИНЫ
МИРОНОВСКИЙ ИНСТИТУТ ПШЕНИЦЫ ИМЕНИ В.Н. РЕМЕСЛО**

**СЕЛЕКЦИЯ, ГЕНЕТИКА И ТЕХНОЛОГИИ
ВЫРАЩИВАНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ
КУЛЬТУР**

Сборник тезисов
Международной научно-практической
конференции молодых ученых
(24 апреля 2015 г.)

Мироновка
2015

УДК: 635.65:579.252

Савченко В.О., кандидат с.-г. наук, науковий співробітник
Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, Україна
E-mail: viktoriya-savchenko@inbox.ru

ВПЛИВ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ БОБІВ КОРМОВИХ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО

Для успішного розвитку тваринництва та підвищення його продуктивності необхідна міцна кормова база з достатньою кількістю білкових кормів. Включення зерна бобів кормових у склад концентрованих кормів сприятиме підвищенню рівня забезпеченості білком. Відомо, що боби кормові характеризуються високим вмістом білка – 35 % і високим потенціалом їх урожайності – 7,0 т/га.

У зв'язку з цим розроблення та удосконалення технології вирощування бобів кормових є важливою народногосподарською проблемою. В умовах зміни клімату, найважливішим невирішеним питанням у технології вирощування бобів кормових є система захисту від шкочочинних організмів. Підвищення середньодобової температури повітря, нерівномірність випадання опадів, недосконала система захисту від хвороб є головними причинами їх сильного розвитку, які в свою чергу впливають на ріст і розвиток рослин та знижують рівень урожайності зерна бобів кормових.

Сучасні технології вирощування бобів кормових базуються на використанні нанопрепаратів фунгіцидної дії для поліпшення мінерального живлення культурних рослин та пригнічення розвитку фітопатогенів, що сприятиме отриманню екологічно безпечної рослинницької продукції. В екологічно безпечних технологіях вирощування бобів кормових комплексне застосування мікробних препаратів на основі мікроорганізмів з різними домінуючими функціями залишається маловивченим. Тому, наші дослідження були направлені на вивчення впливу цих мікробних препаратів на зниження рівня ураженості хворобами та впливом їх на процеси росту і розвитку бобів кормових й формування урожайності їх зерна в умовах Лісостепу правобережного.

Дослідження проводились упродовж 2011-2014 рр. на сірих лісових середньосуглинкових ґрунтах. Обробку насіння системним протруйником Вітавакс 200 ФФ (2,5 л/т насіння) проводили за 5-6 діб до сівби. Як альтернатива хімічним протруйникам використовували мікробні препарати Біополіцид і Екобацил для пригнічення розвитку грибних інфекцій на насінні та в ризосфері культури. Ці препарати не менш ефективні за хімічні аналоги і значно дешевші. В день сівби також насіння бобів кормових обробляли мікробними препаратами Біополіцид (100 мл/га), Екобацил (100 мл/га) та проводили інокуляцію насіння штамом бульбочкових бактерій *R.leguminosarum* bv. *viciae* Б-9 з колекції мікроорганізмів лабораторії біологічного азоту і фосфору Інституту сільського господарства Криму НААН. Позакореневі обприскування проводили мікробними препаратами (Біополіцид та Екобацил у нормі 300 мл/га) у період бутонізації та

утворення зелених бобів, коли в рослинах бобів кормових проходить інтенсивний ріст і розвиток. Цей період в зоні Лісостепу характеризується надмірним випаданням опадів та високими середньодобовими температурами, що сприяє розвитку фузаріозу, шоколадної плямистості, аскохітозу. Висівали сорт бобів кормових Візир селекції Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН.

Виявлено, що у середньому за 2011-2014 роки перші ознаки та поширення хвороби фузаріозу рослин бобів кормових появляються у фазі повних сходів, шоколадної плямистості – у фазі початок цвітіння та аскохітозу – у фазі цвітіння. Інтенсивнішого поширення та розвитку фузаріоз набув на початку цвітіння (25,2 %), шоколадна плямистість (30,8 %) та аскохітоз (28,5 %) – кінець цвітіння. Поряд з цим відмічено, що передпосівна обробка насіння бобів кормових мікробними препаратами фунгіцидної дії забезпечує зниження рівня розвитку хвороб на 4,5-7,0 % (у межах похибки досліду) порівняно із ділянками, де проводили лише інокуляцію та на 6,0-8,0 % у порівнянні до контролю. Нами не виявлено суттєвих переваг Вітаваксу 200 ФФ у порівнянні із мікробними препаратами, що були поставлені на вивчення.

Слід відмітити, що протруювання насіння перед сівбою сприяє зниженню ступеня ураження рослин хворобами, однак не забезпечує надійного захисту посівів від шкідливих фітопатогенів упродовж вегетаційного періоду.

Встановлено, що передпосівна обробка насіння мікробними препаратами Біополіцид і Екобацил на фоні інокуляції та застосування дворазового обприскування цими ж препаратами у період вегетації бобів кормових забезпечувала зниження розвитку хвороб на 8,8-19,1 % та їх поширення на 1,8-4,0 %.

Для оцінки ефективності вирощування бобів кормових, важливим показником є урожайність їх зерна. Так, інокуляція насіння забезпечила приріст урожайності зерна бобів кормових 0,23 т/га або 10,3 %, тоді як при поєднанні інокуляції з хімічним протруйником Вітаваксом 200 ФФ приріст становив 0,79 т/га або 35,8 %. Поряд з цим сумісне застосування інокуляції та мікробних препаратів Біополіцид або Екобацил забезпечило приривку урожаю відповідно 0,82-1,19 т/га або 37,1-53,8 %

Також спостерігається приріст урожаю від поєднання двох позакорневих обприскувань у фазі бутонізації та утворення зелених бобів Біополіцидом 0,12 т/га або 4,0 % та Екобацилом 0,10 т/га або 3,0 %.

Отже, покращення фітосанітарного стану агробіоценозу бобів кормових, за рахунок використання мікробних препаратів фунгіцидної дії (Біополіцид або Екобацил) для передпосівної обробки насіння та позакорневих обприскувань сприяє не тільки зниженню рівня розвитку хвороб на 19,1 % а і підвищує рівень урожайності до 3,50 т/га, що є економічно доцільним.

Любич В.В., Полянецька І.О., Андрущенко В.В.	
ВМІСТ БІЛКА В ЗЕРНІ СПЕЛЬТИ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ.....	35
Мазур З.О.	
РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ САМОФЕРТИЛЬНИХ МІЖЛІНІЙНИХ ТА СОРТОЛІНІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ ЖИТА ОЗИМОГО.....	36
Макаренко Н.М.	
МІНЛИВІСТЬ ВИСОТИ РОСЛИН СОРТІВ КОЛЕКЦІЇ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОГОДНИХ УМОВ РОКУ.....	37
Миколаєвський В.П., Сергієнко В.Г.	
ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ СОСВИХ АГРОЦЕНОЗІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	38
Миронова Л.Н., Реут А.А.	
ИТОГИ ИСПЫТАНИЙ ПРЕПАРАТА <i>BIODUX</i>	39
Муха Т.І., Мурашко Л.А.	
ГРУПОВА СТІЙКІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ДО ОСНОВНИХ ЗБУДНИКІВ ХВОРОБ В УМОВАХ МИРОНІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПШЕНИЦІ ІМЕНІ В.М.РЕМЕСЛА.....	40
Нечепоренко Л.П.	
РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІЇ ВІВСА ЯРОГО НА ВЕРХНЯЦЬКІЙ ДОСЛІДНО-СЕЛЕКЦІЙНІЙ СТАНЦІЇ ІБК і ЦБ.....	41
Оничко Т.О.	
РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ НОВИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	42
Пикало С.В., Волошук С.І.	
ВПЛИВ ГЕНОТИПУ, ТИПУ ЕКСПЛАНТА ТА ЇХ ВЗАЄМОДІЇ НА МОРФОГЕНЕЗ <i>IN VITRO</i> ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО.....	44
Піковський М.Й., Таранухо Ю.М.	
МІКОФЛОРА НАСІННЯ СОЇ.....	45
Поліщук Т.П.	
ВИДІЛЕННЯ ДЖЕРЕЛ СЕЛЕКЦІЙНО-ЦІННИХ ОЗНАК ЯЧМЕНЮ ЯРОГО У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	46
Постоленко Є.П.	
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗАМОРОЖЕНИХ ПЛОДІВ КИЗИЛУ.....	47
Правдзіва І.В., Булгакова Н.П.	
ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ЧАСУ БРОДІННЯ ТІСТА ПРИ ОЦІНЦІ ХЛИБОПЕКАРСЬКОЇ ЯКОСТІ ЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ.....	48
Резніченко Н.Д.	
ВПЛИВ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ТА «ПРЯМОЇ СІВБИ» НА ВОДНО-ФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО НА ЗРОШЕННІ.....	49
Савченко В.О.	
ВПЛИВ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ БОБІВ КОРМОВИХ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО.....	50
Січкач С.М.	
АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗРАЗКІВ КОЛЕКЦІЇ ГЕКСАПЛОЇДНОГО ВИДУ ПШЕНИЦІ (<i>TRITICUM SPELTA L.</i>).....	52

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИРОНІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ ІМЕНІ В.М. РЕМЕСЛА**

**СЕЛЕКЦІЯ, ГЕНЕТИКА І ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР**

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених
(24 квітня 2015 р.)

Відповідальний за випуск:

Демидов О.А.,

Гудзенко В.М.,

Волощук Г.Д.,

Гуменюк О.В.,

Судденко Ю.М.